

शहद लखन गाउँपालिकाको समपुरक कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना: विगत केही वर्षदेखि नेपालले पनि निजी सरकारी साभेदारी, (Private Public Partnership) समुदाय र सामुदायिक संघ संस्थासंगको साभेदारीमा परियोजना निर्माण जस्ता अवधारणहरुको अवलम्बन गरेको अवशामा यस शहद लखन गाउँपालिकाले पनि स्थानीय स्तरमा रहेका संघ, संस्था र समुदायको साभेदारीमा आयोजना तथा कार्यक्रम छनोट, स्रोतको व्यवस्थापन र कार्यान्वयनलाई सहभागितामूलक, सामाजिक न्यायमा आधारित र अधिकतम अपनत्व कायम गर्दै महत्वपूर्ण आयोजना र कार्यक्रमको कार्यान्वयन र सञ्चालन गरी उच्च र दीगो प्रतिफल हासिल गर्ने हेतुले समपुरक कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७ तयार गरी यस शहद लखन गाउँपालिकाले लागु गरेको छ ।

परिच्छेद: १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम समपुरक कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा विषय प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

क) “कार्यविधि” भन्नाले समपुरक कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७ भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

ख) “कोष” भन्नाले शहद लखन गाउँपालिकाको समपुरक कोष भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

ग) “आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस समिति ” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ६ बमोजिमको समिति भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

घ) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले शहद लखन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

ङ) “गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले शहद लखन गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

च) “समपुरक” भन्नाले भौतिक पूर्वाधारको समपुरक भन्ने बुझ्नुपर्छ ।

परिच्छेद: २

कोषको उद्देश्य

३. उद्देश्य : कोषको उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम हुनेछन्:

(१) निजी साभेदारी (Private Public Partnership) समुदाय र सामुदायिक संघ, संस्थासंगको साभेदारीमा आयोजना तथा कार्यक्रम छनोट, स्रोत व्यवस्थापन र कार्यान्वयन गरी नागरिकको अपनत्व शृजना गर्नु ।

(२) मध्यम लागतका आयोजनाहरुमा गाउँपालिकाको अधिकांश लगानी सुनिश्चित गरी साभेदार निकायबाट आवश्यक आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोग हासिल गर्नु ।

(३) गाउँपालिकाको प्राथमिकता भित्र परेको र धेरै लाभ लिन सकिने आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्नु ।

(४) विकासलाई सहभागितामुलक बनाई सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन गर्दै विकासका प्रतिफल वितरण र उपभोगमा आम नागरिकको बलियो हिस्सेदारी कायम गर्नु ।

४. कोषको सञ्चालन र स्थापना: समपुरक कोष नाम गरेको एक कोषको स्थापना हुनेछ ।

५. कोषको कार्यालय: कोषको कार्यालय गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

परिच्छेद: ३

कार्यक्रम सञ्चालन, सिफारिस तथा स्वीकृती सम्बन्धी व्यवस्था

६. आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस समिति सम्बन्धी व्यवस्था

(१) कोषबाट सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि देहाय बमोजिमको सिफारिस समिति रहनेछ:

क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - अध्यक्ष

ख) इन्जिनियर - सदस्य

ग) योजना शाखाको प्रमुख इन्जिनियर - सदस्य

घ) योजना शाखाको प्रशासन हेर्ने कर्मचारी - सदस्य सचिव

ङ) आवश्यकता अनुसार विषयगत शाखा प्रमुख - सदस्य

(२) उपदफा (१) (ङ) बमोजिमका सदस्यलाई आवश्यकताको आधारमा समितिले आमन्त्रित सदस्यको रूपमा बैठकमा बोलउन सक्नेछ ।

(३) आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(४) साभेदारी आयोजना वा कार्यक्रम सम्बन्धि प्रस्ताव पेश भएको बढिमा २१ दिन भित्र सिफारिस समितिले निर्णय गरी गाउँ कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

७. आयोजना तथा कार्यक्रमको छनोट तथा स्वीकृति सम्बन्धि व्यवस्था

(१) आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस समितिको सिफारिसमा सिफारिस भएर आएका आयोजना तथा कार्यक्रमको छनोट तथा स्वीकृति गाउँकार्यपालिकाले गर्नेछ ।

(२) आयोजना तथा कार्यक्रम सिफारिस समितिले सिफारिस गरेको १ महिना भित्र कार्यपालिकाले निर्णय गरी स्वीकृति प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद: ४

कार्यक्रमको क्षेत्र तथा प्राथमिकताको आधारहरु

८. अनुदान प्रदान गरिने कार्यक्रमको क्षेत्र तथा प्राथमिकताको आधारहरु, लगानीको अनुपात सम्बन्धि व्यवस्था

(१) यस गाउँपालिकासँग सहलगानीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुसूची १ बमोजिम प्राप्त भएका प्रस्तावहरु कार्यक्रम तथा आयोजना छनोटका लागि निम्नानुसारका आधारहरु लिईनेछ ।

क) भौगोलिक आधारहरु

भौगोलिक विकास, वस्ती तथा बजारीकरणका आधारमा यस गाउँपालिका भित्रका क्षेत्रलाई अनुसूची २ बमोजिम क, ख, ग वर्गमा विभाजन गरिएको छ। कार्यक्रम छनोट तथा गाउँपालिकाले गर्ने साभेदारी रकम निर्धारण गर्दा क्रमशः ग, ख र क वर्गलाई प्राथमिकता क्रमको आधार बनाइनेछ।

ख) आयोजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका विषयगत क्षेत्रहरु

समपुरक कार्यक्रम छनोटको लागि तपसिल बमोजिमका आयोजना तथा कार्यक्रमका क्षेत्रहरुलाई तपसिल बमोजिमकै क्रमानुसार प्राथमिकीकरण गरिनेछ।

- १) खानेपानी, स्वास्थ्य पूर्वाधार (गाउँघर क्लिनिक, खोपकेन्द्र), स्वास्थ्य सामग्री खरिद
- २) कृषि (सिंचाई पूर्वाधार, संकलन र बिक्री केन्द्र), विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार
- ३) पुरातात्विक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक महत्वको क्षेत्र, पाटिपौवा आदिको मर्मत, संरक्षण तथा पुर्ननिर्माणको कार्य
- ४) पर्यटन पूर्वाधार (होमस्टे, सिंढी बाटो निर्माण), ल्याण्ड फिल साइटको निर्माण, शैक्षिक सामग्री खरिद
- ५) खेल मैदान निर्माण
- ६) सडक, सामुदायिक भवन निर्माण, अन्य भौतिक पूर्वाधार

ग) योजना तथा कार्यक्रम प्राथमिकताका अन्य आधारहरु:

- १) दफा ८ (१) (क) अनुसारको २ बमोजिम भौगोलिक रुपमा वर्गिकरण भएका ग, ख, र क का क्षेत्रमा सञ्चालन हुनेगरी प्रस्तावित आयोजना तथा कार्यक्रमलाई क्रमानुसार प्रदान गरिनेछ।
- २) दफा ८ (१) (ख) बमोजिम उल्लेख भएका विषयगत आयोजना तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणको क्रमानुसार सिफारिसको लागि प्राथमिकता प्रदान गरिनेछ।
- ३) दर्ता नवीकरण भएका आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता प्रदान गरिनेछ।
- ४) विषयगत लाभग्राही तुलनात्मक रुपमा बढि भएको क्षेत्रमा आयोजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विशेष ग्राह्यता प्रदान गरिनेछ।
- ५) अघिल्लो वर्षको कार्यक्रम सफलतापूर्वक कार्यान्वयन भएका अपूरा आयोजना सञ्चालनका लागि विशेष जोड दिईनेछ।
- ६) सिमान्तकृत, दलित समुदाय रहेको क्षेत्रको पहुँच र उक्त क्षेत्र बढि लाभान्वित हुने विषयगत क्षेत्रमा आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ७) निर्माणाधिन अधुरा आयोजनालाई सम्पन्न गर्ने गरी लगानी सुनिश्चितता प्रदान गरिनेछ।
- ८) हाल सम्म बजेटले नसमेटेका क्षेत्रमा आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ।

(२) लगानीको अनुपात

- क) लागत साभेदारीमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमका विकास साभेदार संस्था र समुदायको लगानी अनुसूची ३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

ख) गाउँपालिकाले निर्धारित आयोजना र कार्यक्रमको लागि छुट्ट्याएको बजेट अंशको अनुपातमा क, ख, ग र ग वर्गका क्षेत्रहरूले गर्नुपर्ने लगानी अनुसूची ३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) साभेदारीको लागि माग, सिफारिस र स्वीकृतिको समय सीमा

क) कार्तिक १५ भित्र गाउँपालिकाले ३० दिने सूचना प्रकाशित गर्नेछ । चालु आ.व मा भने पौष मसान्तसम्ममा सूचना प्रकाशन गर्न सकिनेछ ।

ख) प्रस्तावको नमुना, मूल्याङ्कन, कार्यसम्पन्न ढाँचा यसै कार्यविधिको अनुसूची १ बमोजिम हुनेछ ।

ग) प्रस्ताव पेश गर्दा इस्टिमेट, ड्रइङ, डिजाइन, साभेदार समिति, संस्थाका निर्णय समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद: ४

आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था

९. कोषको वित्तिय व्यवस्थापन

(१) कोषमा दाखिला गरिने रकम

क) यस शह्रिद लखन गाउँपालिकाको समपुरक कोषबाट एक आर्थिक वर्षमा कुनै एक आयोजना वा कार्यक्रमको लागि वार्षिक रुपमा अधिकतम रु. १० लाख सम्मको लगानी गर्नेछ ।

ख) गाउँपालिकासँग साभेदार गर्ने निकाय तथा संघ संस्थाले साभेदार रकम गाउँपालिकाको समपुरक कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(२) कोषमा देहायका रकम रहनेछन्:

क) गाउँसभा बाट वार्षिक रुपमा समपुरक कोषको लागि विनियोजित रकम,

ख) गाउँपालिकासँग साभेदारी गर्ने निकायबाट प्राप्त हुने साभेदारी रकम,

ग) कोषलाई अन्य विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम,

(३) कोषको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट क वर्गको इजाजत प्राप्त कुनैपनि बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गरिनेछ । कोषको सञ्चालन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(४) कोषको लेखा परीक्षण निर्धारित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१०. कोषको आर्थिक व्यवस्था: कोषको आर्थिक व्यवस्था यस कार्यविधिमा तोकिएबमोजिम र अन्य कुराको हकमा स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

११. बर्जित गरिएको बारे: कोषमा जुन प्रयोजनको लागि रकम प्राप्त भएको हो सो प्रयोजन बाहेक अन्य कार्यमा रकम खर्च गर्न बर्जित गरिएको छ । दफा ११ जुन सुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कोषमा विनियोजित रकम कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार गाउँ सभाबाट अन्य शीर्षकमा रकमान्तर गर्न सकिनेछ ।

१२. प्रशासनिक व्यवस्था: कोषको प्रशासनिक तथा आर्थिक कारोबार गाउँ कार्यपालिकाको कर्मचारीबाट सञ्चालन गरिनेछ ।

१३. कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धि खर्च व्यवस्था:

(१) कोषबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु कोषले आफै वा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(२) कोषले आफ्नो कार्यक्रम गैरसरकारी संघ संस्थाहरुको प्रविधिक सहयोगबाट संचालन गराउन सक्नेछ ।

१४. समपुरक कोषसम्बन्धि कार्यहरुको सञ्चालन सम्बन्धि व्यवस्था: गाउँपालिकाका कुनै पनि वडामा समपुरक कोष सञ्चालन सम्बन्धि कार्यहरुका लागि आवश्यक आईपरेको अवस्थामा देहायबमोजिमको व्यवस्थापन गरिनेछ:

(१) धेरै लगानी भएतापनि अधिक लाभ पुग्ने पूर्वाधारहरुको पहिचान गर्ने,

(२) साभेदारीको अवधारणामा कार्य गर्न इच्छुक संघ, संस्था तथा निकायहरुको खोजि गरी गाउँपालिका भित्रका आयोजनाहरुमा लगानीको लागि प्रेरित गर्ने ।

परिच्छेद - ५

विविध

१५. जाँच तथा फरफारक : कोषबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमको जाँचपास तथा फरफारक प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१६. गाउँपालिका विकास योजना समावेश गर्ने : कोषबाट स्वीकृत वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरु गाउँपालिकाको विकास योजनामा समावेश गर्नुपर्ने ।

१७. कार्यविधिको संशोधन : यस कार्यविधिको संशोधन गर्न आवश्यक देखिएमा गाउँ कार्यपालिकाले गर्न सक्नेछ ।

१८. बचाउ र खारेजी :

(१) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरुको हकमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन - २०७५ स्थानीय तहको आर्थिक ऐन तथा अन्य प्रशासन सम्बन्धि प्रचलित कानूनसँग बाझिन गएमा बाझिएको हदमा स्वतः खारेज हुनेछ ।

(२) कुनै कारणबश कोष सञ्चालन हुन नसकेमा कार्यपालिकाले कोषलाई खारेज गर्न सक्नेछ ।

(३) कोष खारेज भएमा कोषमा रहेको चलअचल सम्पत्ति तथा दायित्व गाउँकार्यपालिका कार्यालयमा स्वतः सर्नेछ ।

अनुसुची १

(कार्यविधिको दफा ८ को उपदफा ८.१ सँग सम्बन्धित)

शहिद लखन गाउँपालिकासँग समपुरक अनुदान माग गर्ने निवेदन

स्थानीय सभेदार निकाय (स्थानीय सामुदायिक संघसंस्था वा गैरसरकारी संस्था) को नाम :

फोन, फ्याक्स र इमेल :

कार्यक्रम वा आयोजनाको नाम :

आयोजना वा कार्यक्रमको प्राथमिकताक्रम (दफा ११ को उपदफा ११.१, ख मा उल्लेख भए बमोजिम) :

कार्यक्रम वा आयोजना सम्पन्न गर्ने समय :

कार्यक्रम वा आयोजनाबाट लाभान्वित संभाव्य जनसंख्या :

कार्यक्रम वा आयोजनाको कुल लागत :

कुल लागतमा सभेदार निकायको लागत सहभागिता अनुपात रकम :

गाउँपालिकाले व्यहोनुपर्ने रकम :

आवश्यक संलग्न कागजातहरु :

१.....

२.....

३.....

दस्तखत :

नाम :

पद :

मिति :

द्रष्टव्य :आयोजना कार्यक्रम यस कार्यविधिको दफा ५ मा उल्लेखित विषय र क्षेत्रलाई ध्यान दिई प्रस्ताव गरिएको छ ।

अनुसूची २

शहिद लखन गाउँपालिका भित्र वस्ती तथा बजारहरुलाई भौगोलिक विकास र बजारीकरणका आधारमा निम्नानुसार विभाजन गरिएको छ ।

क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग
मनकामना बजार	कान्टारदेखि रामशाहघाट (३), त्रिवेणी (३), जुम्लीचौतारा (५), बास्कोट पिपलछाप (६), बतासे (६), खाब्दी (७), लाखेडाडा (७), बँदेलीडाडा (९), रामेश्वरी मा.वि. विद्यालय क्षेत्र (८), राम्चे देखि रामेश्वरी मा.वि. हुँदै मैलुङ सम्म (८)	बाँकी सबै

द्रष्टव्य: समपुरक अनुदान प्रदान गरिने कार्यका लागि माथि उल्लिखित गरिएका क, ख, र ग बमोजिमका वर्गहरु क्रमशः बजारीकरण, बजारोन्मुख र ग्रामिण क्षेत्रको आधारमा छुट्याइएको छ ।

अनुसूची ३

(कार्यविधिको दफा ८ को उपदफा ८.२ सँग सम्बन्धित)

लागत साभेदारीमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रममा विकास साभेदार निकायको लगानी देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ११ दफा उपदफा ख बमोजिमका कार्यक्रमका क्षेत्रहरु	अनुसूची २ बमोजिमका वर्गहरु		
	क	ख	ग
१	३०	२५	२०
२	३२.५	२७.५	२२.५
३	३५	३०	२५
४	३७.५	३२.५	२७.५
५	४०	३५	३०
६	४५	४०	३५

द्रष्टव्य:

१. समपुरक अनुदान प्रदान गरिने कार्यका लागि माथि उल्लिखित गरिएका क, ख र ग बमोजिमका वर्गहरु क्रमशः बजारीकरण, बजारोन्मुख र ग्रामिण क्षेत्रको आधारमा छुट्याइएको छ ।

२. क्रमशः क, ख र ग वर्गमा सचीकृत क्षेत्रले गाउँपालिकाले गर्ने कुल लगानीको अनुपातमा लगानी सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ र दफा ८ उपदफा ८.१ को ख मा उल्लेख भए बमोजिमका आयोजना वा कार्यक्रमका प्राथमिकताका आधारमा साभेदारी रकम वृद्धि हुँदै जानेछ ।

मंसिर १७, २०७७ मा बसेको शहिद लखन गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले संशोधन बिना सर्वसम्मतिले पारित गरेको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु ।

.....

जीवन बहादुर आले मगर

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शहिद लखन गाउँपालिका

मिति: २०७७०८।१७